

Tjänsteskrivelse

Datum

2025-01-15

Vår referens

Elena Zukauskaite
Avdelningschef
elena.zukauskaite@malmo.se

Äskande av medel för kompetenslyft 2025 GYVF-2024-6201

Sammanfattning

I Malmö stads budget 2025 har 78 mkr avsatts för kompetenslyft. Utifrån gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens kompetensförsörjningsrapport 2023 samt löpande analyser av behov av kompetensutveckling har tre insatser identifierats för kompetenslyft av följande medarbetargrupper: yrkeslärare, yrkeslärare vård och omsorg, samt elevassistenter. Förvaltningen föreslår därmed gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden att äska medel för dessa insatser motsvarande 9,5 mnkr.

Förslag till beslut

1. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden godkänner förvaltningens förslag till äskande av medel avseende kompetenslyft och översänder detsamma till kommunstyrelsen.

Beslutsunderlag

- G-Tjänsteskrivelse GVN 2025-01-31 Äskande av medel för kompetenslyft 2025

Beslutsplanering

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens arbetsutskott 2025-01-22

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 2025-01-31

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen
HR-chef
Ekonomichef

Ärendet

1. Kompetensutvecklingsinsats –Yrkeslärarsatsningen

Bakgrund

Det råder brist på yrkeslärare, såväl lokalt som nationellt. Inom gymnasie-och vuxenutbildningsförvaltningen finns idag 158 anställda yrkeslärare, varav 94 har lärarlegitimation. Detta innebär att 65 av yrkeslärarna saknar legitimation.

Åldersstrukturen bland yrkeslärarna innebär ytterligare kompetensförsörjningsutmaning:

- Medelåldern är 53 år
- 33 lärare (21%) är 60 år eller äldre
- Under perioden 2023–2032 förväntas 56 pensionsavgångar.

Samtidigt ämnar gymnasie-och vuxenutbildningsnämnden utöka yrkesprogram då det skapar goda förutsättningar för självförsörjning samt möter arbetsmarknadens behov av kompetens.

Insatsen för att få fler behöriga yrkeslärare har koppling till Malmö stads kommunfullmäktigemål:

Goda uppväxtvillkor för barn och unga:

Yrkesprogrammen är centrala för att fler elever ska fullfölja gymnasiet och senare gå vidare till studier eller arbete. Legitimerade yrkeslärare spelar en nyckelroll för att erbjuda eleverna en utbildning av hög kvalitet.

Attraktiv stad för arbete och hållbar tillväxt:

Fullgjord yrkesutbildning skapar förutsättningar för självförsörjning för fler Malmöbor.

En god organisation:

För att säkerställa en långsiktig och hållbar kompetensförsörjning krävs insatser för att öka tillgången till behöriga yrkeslärare.

Insats

Insatsen delas in i två delar.

Del 1. Uppdragsutbildning

15 redan tillsvidareanställda yrkeslärare som saknar lärarlegitimation kommer att gå yrkeslärarutbildningen under max tre års tid på halvfart.

Uppdragsutbildning köps in via Malmö universitet.

Yrkeslärarna som studerar på uppdragsutbildningen ges 30% studieledigt med bibehållen lön. Utbildningen ges en fast dag per vecka på Malmö universitet och därutöver får deltagarna ledighet motsvarande en halv dag per vecka för egna studier.

Kurslitteraturen bekostas av arbetsgivaren.

Yrkeslärarna erbjuds stöd i valideringsprocessen av Malmö universitet för att kunna bli antagna till uppdragsutbildningen.

Bedömningen är att antalet 15 är en rimlig grupp i relation till påverkan i verksamheten.

Del 2. Överanställning och introduktionsår

För att lösa vikariebehovet för de kollegor som studerar på uppdragsutbildningen anställs 6 obehöriga yrkeslärare med gedigen yrkeserfarenhet som vill studera till yrkeslärare parallellt med sin anställning.

Inledningsvis under första året erbjuds de en visstidsanställning på heltid då de, utöver att vikariera, genomgår ett introduktionsår och får stöd och handledning i sin pedagogiska utveckling. Förvaltningen anställer en samordnare/förstelärare som ansvarar för introduktionsåret samt håller ihop insatsen i sin helhet.

Under introduktionsåret får de nyanställda yrkeslärare stöd i valideringsprocessen för att kunna påbörja studier inom det reguljära utbildningssystemet från och med höstterminen 2026. Förutsatt att yrkeslärare kommer in på den reguljära yrkeslärarutbildningen övergår tjänsten till en tillsvidareanställning år två.

Denna del av satsningen förväntas bidra till kompetensförsörjning av yrkeslärare vid kommande pensionsavgångar.

Även redan anställda olegitimerade yrkeslärare, som inte deltar i uppdragsutbildningen, ges möjlighet att delta i delar av introduktionsåret som en kompetenshöjande insats.

Målgrupp

15 tillsvidareanställda yrkeslärare, som saknar lärarlegitimation, i gymnasie och vuxenutbildningsförvaltningen.

6 nyanställda yrkeslärare som vill studera en behörighetsgivande yrkeslärarutbildning parallellt med anställning som yrkeslärare i gymnasie och vuxenutbildningsförvaltningen.

Olegitimerade yrkeslärare som ges möjlighet att ta del av introduktionsåret.

Förväntad effekt av insatsen

Högre kvalitet på undervisningen då yrkeslärare får möjlighet för kompetensutveckling som stärker elevernas lärande.

Möjlighet för en hållbar kombination av arbete och studier.

Säkra kompetensförsörjningen av legitimerade yrkeslärare både på kort och lång sikt.

Generell kompetenshöjning bland olegitimerade yrkeslärare i förvaltningen då de ges möjlighet att ta del av introduktionsårets innehåll.

Bättre introduktion för nyanställda yrkeslärare.

Kostnad

Nämnden har utifrån princip om lika villkor även ersättningsansvar för Malmöelever vid fristående skolor. Därmed inkluderar äskandet även ersättning till fristående skolor. Nämnden kommer fortsätta satsningen även 2026 och 2027 eftersom det tar upp till tre års studier på halvfart för att bli behörig som yrkeslärare. Det kommer finnas fortsatt behov av medel för att fullfölja insatsen. Detta äskande avser kostnader 2025 och motsvarar 6,7 mnkr:

- Uppdragsutbildning Malmö universitet år 1: 1,2 mnkr
- Överanställningar (6 nyanställda yrkeslärare): 4 mnkr
- Ersättning till fristående skolor: 1,5 mnkr

2. Kompetensutvecklingsinsats – yrkeslärare vård och omsorg**Bakgrund**

Kommunsektorn står inför stora utmaningar framöver i takt med att färre behöver försörja fler på grund av den demografiska utvecklingen. Kompetensförsörjningen i välfärden är en nationell ödesfråga som kommer att kräva omfattande insatser från såväl staten som landets regioner och kommuner. Omställningen till nära vård kommer också att ställa ytterligare krav på Malmö stads kompetensförsörjning.

Malmö stad satsar på modern välfärdsteknik och ska stötta verksamheternas användning av välfärdsteknik som kan bidra till en förbättrad arbetsmiljö och ökad trygghet för brukarna. Ett särskilt fokus ska även framgent läggas vid att utveckla yrkesprogrammen så att framtida medarbetare har kunskap och förmågor som krävs för en digital välfärd.

Yrkeslärares kunskaper i välfärdsteknik och medicinteknik behöver stärkas för att kunna undervisa inom dessa områden utifrån krav i styrdokument såväl som för att möta arbetsmarknadens behov av kompetens.

Ett nära samarbete mellan gymnasie-och vuxenutbildningsnämnden och hälsa- vård- och omsorgsnämnden är redan etablerat. Många av eleverna har sin arbetsplatsförlagda utbildning inom hälsa-vård- och omsorgsverksamheter. I samråd med vård- och omsorgsförvaltningen har det identifierats ett behov att bättre förbereda vård och omsorgselever för arbetsplatsförlagt lärande (apl).

Ämnesbetygreformen som träder i kraft 1 juli 2025 förutsätter praktisk färdighetsträning i högre utsträckning för vård- och omsorgselever än idag.

Insatsen för yrkeslärare inom vård och omsorg har koppling till Malmö stads kommunfullmäktigemål:

Goda uppväxtvillkor för barn och unga:

Yrkesprogrammen är centrala för att fler elever ska fullfölja gymnasiet och senare gå vidare till studier eller arbete. Yrkeslärare med hög och aktuell kompetens spelar en nyckelroll för att erbjuda eleverna en utbildning av hög kvalitet.

Attraktiv stad för arbete och hållbar tillväxt:

Fullgjord yrkesutbildning skapar förutsättningar för självförsörjning för fler Malmöbor. Yrkeslärare med hög och aktuell kompetens spelar en nyckelroll för att erbjuda eleverna en utbildning av hög kvalitet.

En god organisation:

För att säkerställa en långsiktig och hållbar kompetensförsörjning krävs insatser för att säkerställa en fortsatt hög och aktuell kompetens bland yrkeslärare.

Insats

Rekrytera två lärare till Malmö Neptunigymnasium med kompetens att undervisa i välfärdsteknik, utforma två/trelärarskap vid metoddrumsundervisning med tydlig pedagogisk struktur samt kollegialt lärande.

Kompetensutveckling för 10 yrkeslärare som går kurs i välfärdsteknik via Högskolan i Borås.

Kompetensutveckling för 6 yrkeslärare för ämnena människans säkerhet och akut omhändertagande, uppdragsutbildning från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

Kompetensutveckling för 6 yrkeslärare i simuleringspedagogik.

Insatsen berör såväl yrkeslärare på gymnasiet som yrkeslärare inom vuxenutbildningen, för ökad likvärdighet vid betyg och bedömning.

Målgrupp

Yrkeslärare på vård- och omsorgsprogrammet vid Malmö Neptunigymnasium och vid vuxenutbildningen.

Förväntad effekt av insatsen

Utbildningen matchar arbetsmarknadens behov i större utsträckning när det gäller välfärdsteknik och digitala hjälpmedel.

Högre kvalitet på utbildningen genom kompetensutveckling för undervisande lärare.

Kostnad

Nämnden har utifrån princip om lika villkor även ersättningsansvar för Malmöelever vid fristående skolor. Därmed inkluderar äskandet även ersättning till fristående skolor. Detta äskande avser kostnader 2025 och motsvarar 2,281 tkr:

- Uppdragsutbildning: 530 tkr
- Nyanställningar två lärare: 1,400 tkr
- Ersättning till fristående skolor: 351 tkr

3. Kompetensutvecklingsinsats – minska sjukfrånvaron vid Valdemarsro gymnasium**Bakgrund**

Valdemarsro gymnasium är en anpassad gymnasieskola där det går elever med olika typer av funktionsnedsättningar.

Valdemarsro gymnasium har sedan en längre tid utmanats av hög korttidsfrånvaro. Den totala korttidsfrånvaron under 2024 (jan-nov) ligger på ca 10% vilket är flera procent över förvaltningen i sin helhet. Den höga sjukfrånvaron är främst bland skolans elevassistenter. Elevassistenterna arbetar nära eleverna i sitt dagliga arbete.

Den höga sjukfrånvaron i kombination med elevernas behov av kontinuitet och hög personalnärvaro medför utmaningar med bemanningen och den organisatoriska och sociala arbetsmiljön. Vikariebehovet är stort vilket ställer högre krav på övriga medarbetare.

Valdemarsro gymnasium har under flera år gjort större insatser för att minska sjukfrånvaron med hjälp av bland annat stöd från företagshälsovården och verksamhetsnära HR-stöd.

Insatsen för elevassistenter vid Valdemarsro gymnasium har koppling till Malmö stads kommunfullmäktigemål:

Goda uppväxtvillkor för barn och unga:

Den anpassade gymnasieskolan erbjuder tillgängliga lärmiljöer och skapar förutsättningar för lärande och utveckling för sina elever. Kontinuitet bland personal för eleverna har positiva effekter på elevernas arbetsmiljö.

En god organisation:

Malmö stad är en attraktiv och inkluderande arbetsgivare genom att säkerställa en god arbetsmiljö. Insatser som syftar till att skapa en god arbetsmiljö och minska sjukfrånvaron bidrar till målområdet en god organisation.

Insats

HR-avdelningen på stadskontoret har i samarbete med företagshälsovården tagit fram ett antal insatser för att minska sjukfrånvaron. Valdemarsro gymnasium ser att de insatser som tagits fram väl överensstämmer med behoven i verksamheten. Insatsen består av tre delar.

Del 1. Insats för arbetsgrupper med psykiskt ansträngande arbetsmiljö

Syfte med insatsen: Att utveckla en metod för återhämtning under arbetsdagen/i vardagen för att främja hälsa och förebygga ohälsa.

Insatsen genomförs i arbetsgrupper med psykiskt ansträngande arbetsmiljö och hög sjukfrånvaro under ledning av företagshälsovården. Tillsammans utvecklas en metod för återhämtning, reflektion och stressförebyggande åtgärder under arbetsdagen/i vardagen. Metoden dokumenteras och sprids genom Malmö stads lärplattform - Malmö lär.

Insatsen omfattar tre av verksamhetens sex arbetsgrupper med högst korttidsfrånvaro. Yrkesgruppen elevassistent prioriteras för insatsen (ca 60 st).

Del 2.Handledning för chefer

Syfte med insatsen: Ökad kompetens, ökad trygghet och därmed bättre förutsättningar för chefer att arbeta med arbetslivsinriktad rehabilitering och få stöd att hantera ohälsa och främja hälsa bland medarbetare.

Handledning med hjälp av resurs från företagshälsovården för chefer med hög sjukfrånvaro bland medarbetarna. Insatsen genomförs i grupp med chefer antingen från samma förvaltning eller från olika förvaltningar. Insatsen innehåller 5–10 tillfällen en tolv månaders period. Från Valdemarsro gymnasium deltar ca 6 chefer.

Del 3. Program för medarbetare med hög korttidsfrånvaro

Syfte med insatsen: främja hälsa och minska sjukfrånvaron för medarbetare med hög korttidsfrånvaro.

Insatsen är ett hälsoprogram för medarbetare med hög korttidsfrånvaro under ledning av resurs från företagshälsovården och innehåller enskilda träffar med företagshälsovården, gruppträffar med medarbetare samt trepartsmöte medarbetare, chef och resurs från företagshälsovården. Programmet resulterar i en individuell handlingsplan och insatsen omfattar totalt 11 timmar.

Insatsen riktats till ca 10 medarbetare med högst korttidsfrånvaro.

Målgrupp

Ca 60 elevassistenter vid Valdemarsro gymnasium

Chefer vid Valdemarsro gymnasium

Förväntad effekt av insatsen

Minskad korttidssjukfrånvaro.

Förbättrad organisatorisk och social arbetsmiljö.

Kontinuitet för eleverna vilket har positiva effekter på elevernas arbetsmiljö.

Kostnad

Nämnden har utifrån princip om lika villkor även ersättningsansvar för Malmöelever vid fristående skolor. Därmed inkluderar äskandet även ersättning till fristående skolor. Detta äskande avser kostnader 2025 och motsvarar 610 tkr:

- Insatser vid företagshälsovård: 607 tkr
- Ersättning till fristående skolor: 3 tkr

Ansvariga

Elena Zukauskaite Avdelningschef

Anneli Schwartz Förvaltningschef